

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Sinkkonen, M., Tapani, A. & Nevalainen, T. (2022) Tarinat yhteistyöstä korkeakouluyhteisössä tamkilaisten kertomina. TAMKjournal, 11.1.2022.

URL: <https://sites.tuni.fi/tamk-julkaisut/tamkjournal/tarinat-yhteistyosta-korkeakouluyhteisossa-tamkilaisten-kertomina-merja-sinkkonen-annukka-tapani-ja-timo-nevalainen/>

Tarinat yhteistyöstä korkeakoulu yhteisössä tamkilaisten kertomina | Merja Sinkkonen, Annukka Tapani ja Timo Nevalainen

11.1.2022

TAMK:n LeGiT – Kasvu ja oppiminen tiimeissä -tutkimusryhmä teki vuoden 2021 aikana haastatteluja neljässä korkeakoulu yhteisössä (LAB, Oulu, Lappi, Tampere) yhteistyön ja identifiointiteemoista. Artikkelissa tarkastellaan tamkilaisten haastateltujen esiintuomia tarinoita yhteistyöstä korkeakoulu yhteisössä. TAMK:n aineistosta piirtyi neljä tyypitarinaa, jotka kuvasivat toisaalta yhteistyötä kohtaan tunnettuja ennakkoluuloja ja toisaalta keinoja ylittää ja kumota nämä ennakkoluulot.

Tutkimuskohteena tarinat

Narratiivinen tutkimus ei ole itsessään tutkimusmetodi vaan tutkimuksellinen lähestymistapa, joka viittaa kertomuksiin tiedon välittäjänä ja rakentajana (Heikkinen 2007). Kertomusten kautta voidaan ymmärtää menneisyyttä, ja ihmisten identiteetit rakentuvat merkittävästi kertomuksina. Lisäksi kertomukset suuntaavat toimijoita tulevaisuuteen. Kertomusten voidaan katsoa olevan myös vuorovaikutuksen välineitä, koska kertomuksissa muun muassa jaetaan kokemuksia ja ylläpidetään ryhmiä. Tutkittaessa kertomuksia ollaan usein kiinnostuneita muutoksen kuvauksista. (Hyvärinen & Löyttyniemi 2009, 189–191.)

Narratiivinen tutkimus on laadullista tutkimusta, jossa pyritään tuomaan esiin tutkimukseen osallistuvien ihmisten oma tapa antaa asioille merkityksiä (Hänninen 2000, 34).

Narratiivinen haastattelu voi perustua yhteen laajaan kysymykseen ja sitä seuraavaan kertomukseen. Narratiivisen aineiston analyysi vaatii tulkintaa, ja analyysimenetelmät voidaan jakaa kahteen kategoriaan: narratiivien ja narratiiviseen analyysiin. Bruner (2009) on nimennyt nämä lähestymistavat paradigmaattiseksi ja narratiiviseksi. Paradigmaattisella tietämisellä hän tarkoittaa loogista ajattelua, jolloin argumentaatio rakentuu käsitteiden tarkan luokittelun kautta. Narratiivien analyysin avulla aineistosta pyrittiin erottelemaan erilaisia teemoja ja malleja, ja lähestymistapa oli vahvasti kategoris-sisällöllinen. Tämä lähestymistapa muistuttaa sisällönanalyysia ja sopii tutkimuksiin, joissa tarkastellaan jotakin ihmisryhmää koskevaa ilmiötä (Lieblich ym. 1998).

Narratiivisella tietämisellä Bruner (2009) tarkoittaa johdonmukaisesti etenevän kertomuksen tuottamista, synteetin luomista. Narratiivisen analyysin ideana on pyrkiä ymmärtämään ilmiötä kokonaisvaltaisesti ja etsiä tutkimuksen kannalta olennaisia teemoja aineistosta rakennetun uuden kertomuksen kautta (Heikkinen 2018). Näkökulma on tässä analyysissa holistis-sisällöllinen. Tässä artikkelissa on keskitytty narratiiviseen analyysiin eli ilmiötä on pyritty ymmärtämään kokonaisvaltaisesti ja luotu keskeisten teemojen varaan uusi kertomus.

Tarkastelemme tässä artikkelissa kahta tutkimusteemaa: millaisia tarinoita haastateltavat ovat kuulleet yhteistyön tekemisestä korkeakouluyhteisössä ja miten se on vaikuttanut heidän omaan kiinnostukseensa yhteistyön tekemiseen.

Narratiivisessa analyysissa muodostettiin tyyppitarinoita, joissa tuodaan esille aineiston kannalta keskeisiä teemoja. Haastatteluissa esille tuodut kertomukset olivat lyhyitä eivätkä useinkaan muodostaneet eheitä kertomuksia, vaan haastatteluissa todettiin korkeakouluyhteisöstä kuultujen tarinoiden pääkohdat ja päätoimijat. Tähän analyysiin on otettu mukaan vain kertomukset, jotka toistui haastatteluaineistossa useammin kuin kerran.

Analyysin alussa huomio kiinnitettiin narratiiviseen sävyyn eli kerronnan myönteisyyteen ja kielteisyyteen, esille nostettuihin toimijoihin ja keskeisiin tapahtumiin sekä lopputulemaan/päätelmiin. Kertomusten teemat kuvaavat kertojan tarpeita ja motiiveja, ja niiden voidaan ajatella olevan vahvasti yhteydessä identiteetin uudelleenrakentamiseen muutoksessa (Hanski 2019). Käytämme artikkelissa narratiivista analyysiä kahdella tapaa: kuulemalla aineiston kertomia tarinoita ja toisaalta muodostamalla näistä tarinoista uudenlaisia kertomuksia. Aineiston analyysin kautta syntyneistä kertomuksista olemme valinneet käytettäväksi termiä tyyppitarina.

Tarinat yhteistyöstä Tampereen korkeakouluyhteisössä

TAMK:n aineistosta voitiin erottaa neljä erilaista tyyppitarinaa, joilla on vahvojakin yhdyspintoja toistensa kanssa ja jotka luovat eräänlaisen jatkumon yhteistyökokemuksista Tampereen korkeakouluyhteisössä. Tarinoista on muodostettu looginen kokonaisuus, uusi kertomus, kuitenkin niin, että on pitäydytty mahdollisimman paljon autenttisissa ilmaisuissa. Mikään kertomus ei ole yhden ihmisen kertomaa, vaan kertomukset ovat synteesejä haastatteluissa esille tulleista kertomuksista.

Ensimmäinen tarina on nimeltään “*Yliopisto on paljon isompi, me ei olla oikein mitään*”.

Yhteistyölle on vähän huono pohja siinä, että yliopisto on niin paljon isompi kuin me olemme. Ammattikorkeakoulun henkilöstössä esiintyy pelkoa siitä, että syökö yliopisto ammattikorkeakoulun, mitä sille ammattikorkeakoululle tapahtuu. Semmoista vanhanaikaista ajattelua, että toi ammattikorkeakoulu ei ole oikein mitään. Yliopistossa pelätään sitä, että yliopiston identiteetti murenee sillä, että tehdään ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyötä. Yhteistyön ajatellaan latistavan opiskelijoiden akateemisen uskottavuuden. AMK-koulutus nähdään ikään kuin vähempiarvoisena.

Toinen haastatteluaineistosta esiin nouseva tarina kertoo ennakkoluuloista ja on nimetty “*Vaikea lähestyä, puolin ja toisin*” -tarinaksi.

Kummaltakin puolelta on kuulunut tarinaa, että niitä on vaikea lähestyä ja ne ei halua tehdä meidän kanssamme yhteistyötä. Yhteistyön tekeminen on hankalaa, kun ei kutsuta, mutta meillä on vähän semmoista, että eikö ne arvosta ja samaten niin kuin toisinpäin. Tosi paljon Tampereen ulkopuolelta kysytään, että no, miten teillä sujuu, että onko nyt vaikeuttanut kaikkea, mutta ei se oikeasti kauheasti ole. Ei meidän korviimme ole kauheasti kuulunut ennakkoluuloja. Suuri ero on siinä, onko kyse jostakin yliopiston tiedekunnan puhujasta vai keskitettyjen tukipalveluiden puhujasta, tukipalveluissa vähän helpommin nähdään se yhteisyys.

“*Yliopiston byrokraattisuus ja ammattikorkeakoulun ketteryys*” -tarinat tulivat esille kaikissa haastatteluissa. Näistä rakentui seuraava tyyppitarina.

Yliopiston puolella on huomattu, että siellä tehdään kaikki ehkä vähän vaikeamman kautta, että TAMKissa sujuu kaikki tosi näppärästi kärjistetysti sanottuna. Yliopistolla on byrokraattista ja hallinnollista ja jäykkää se toiminta ja päätöksenteko, jos joku professori sanoo, ettei käy, niin se homma kaatuu siihen, että täällä on kuitenkin jalat maassa ja maalaisjärjellä hyvin pitkälle päästään. Jos voidaan hoitaa tämänkin, niin ei mielellään lähetä sitten meidän suunnalta tuonne yliopiston puolelle. Ylioppilaskunnan kanssa tehdään myös yhteistyötä tosi paljon, mutta hekin yliopiston puolella päättävät kaiken kokouksissa. Ketteryys on semmoinen, mistä jotkut yliopiston väestä ovat kateellisia. Meillä tehdään päätöksiä ripeästi eikä haeta konsensusta. Kun mennään käytännön tasolle, niin se yhteistyö kaatuu siihen, että yliopisto ei saa päätöksiä aikaiseksi, jos joku on erimieltä asiasta.

“*Sinnikkyys palkitaan*” kertoo tavoista viedä yhteistyötä eteenpäin ja kokoaa yhteen haastateltujen näkemyksiä tulevaisuuden yhteistyön edellytyksistä.

Yksin TAMKin edustajana jossakin ryhmässä saa olla tosi sinnikäs, että saa TAMKin äänen kuuluviin, esimerkiksi just verkkosivujen osalta aina kauhea väantö, että mitä sinne saadaan näkyviin TAMKista. Olisi hienoa, jos yliopisto ja ammattikorkeakoulu pystyisivät arvostamaan toisiaan ja tekemään yhteistyötä. Molemmat toimisivat vahvuuksillaan sitten yhdessä. Me tuotetaan niitä tarinoita ja kertomuksia, mitkä yhteistyön keinot ovat onnistuneet niin se toivottavasti auttaa meitä pysymään sinnikkäinä. Meidän pitää vaan olla ylpeitä siitä mitä me osataan, ja tuoda sitä esille, onnistumistarinoita. Uskoa aitoon vuorovaikutteiseen yhteistyöhön. Pitäisi kääntää sillä tavalla, että me ei kerrota mitä me ollaan, vaan kerrotaan siitä, mitä me ollaan saatu aikaiseksi.

Kukaan haastateltavista ei myöntänyt kuultujen tarinoiden vaikuttaneen omaan kiinnostukseensa tehdä yhteistyötä, ainakaan lannistavasti.

“miten vaikuttaa omaan kiinnostukseen niin totta kai sitkeydellä pärjätään ja ymmärretään että sitä tarvitaan niinku sanoin että elinehto on se että me tehdään yhdessä töitä”

“Se ei ainakaan vähentänyt sitä päinvastoin syntynyt semmoinen olo, että näin pitäisi taklata nämä ongelmat, mutta sitten se edellyttää sitä, että se sama ajattelu on toisella puolella, että lähdetään... niinku ratkaisemaan niitä rakentavasti.”

Artikkelissa kysimme, millaisia tarinoita haastateltavat ovat kuulleet yhteistyön tekemisestä korkeakouluyhteisössä ja miten se on vaikuttanut heidän omaan kiinnostukseensa yhteistyön tekemiseen. Tunnistimme neljä tyyppitarinaa, joita haastateltavat olivat kuulleet. Omaan yhteistyön tekemiseen tarinat eivät olleet vaikuttaneet.

Olisi hienoa, jos yliopisto ja ammattikorkeakoulu pystyisivät arvostamaan toisiaan ja tekemään yhteistyötä.

TAMKin haastatteluaineistosta nousseista neljästä tyyppitarinasta voidaan rakentaa myös suuri kertomus siitä, miten korkeakouluyhteisön rakennusvaiheessa ammattikorkeakoulu nuorena oppilaitoksena, historiallisen ja vakiintuneen aseman saavuttaneen yliopiston rinnalla koettiin alisteiseksi ja vähempiarvoiseksi. Yhteistyöhön suhtauduttiin varauksellisesti molemmin puolin ja erityisesti oletettiin, että toinen osapuoli ei ole kiinnostunut yhteistyön tekemisestä. Yhteistyön alkaessa TAMKin vahvuudet ketteränä sekä muuntautumiskykyisenä ja -haluisena oppilaitoksena tulivat näkyväksi ja huomattiin, että molemmilla on annettavaa toisilleen. Nyt ollaan tilanteessa, jossa yhteistyöstä on jo saatu positiivisia kokemuksia – toisaalta on tehty näkyväksi, että yhteistyötä on tehty pitkään tietyillä aloilla. Yhteistyön, jossa molemmat voivat käyttää vahvuuksiaan, uskotaan vakiintuvan ja edelleen laajenevan.

Myös muissa tutkimuksessa mukana olleissa korkeakouluyhteisöissä kerrottiin hyvinkin samankaltaisia tarinoita yhteistyöstä korkeakouluyhteisön sisällä. Menneisyyteen sijoittuvat tarinat kuvaavat usein ennakkoluuloja, nykyhetkeen sijoittuvat omia kokemuksia, ja tulevaisuuteen suuntaavissa tarinoissa nähdään mahdollisuuksia ja toivoa vastavuoroisesta ja kaikkia osapuolia hyödyttävästä yhteistyöstä. Onnistumisen tarinat liittyivät usein ulkopuolisella rahoituksella toteutettaviin yhteistyöhankkeisiin tai yhteisiin palveluihin, yhteistyö opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa koettiin haastavampana.

Lähteet

Bruner, J. S. 2009. Actual Minds, Possible Worlds. Harvard University Press.

Hanski, S. 2019. Tarinoita työttömyydestä – Narratiivinen tutkimus identiteetin uudelleenrakentamisesta irtisanotuksi joutumisen jälkeen. Kasvatustieteen laitos. Jyväskylän yliopisto. Pro gradu -tutkielma.

Heikkinen, H. L. T. 2007. Narratiivinen tutkimus – todellisuus kertomuksena. Teoksessa Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmenetelmiin II. Näkökulmia aloittavalle

tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 142–158.

Heikkinen, H. L.T. 2018 Kerronnallinen tutkimus. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus, 170–187.

Hyvärinen, M. & Löyttyniemi, V. 2009. Kerronnallinen haastattelu. Teoksessa Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. (toim.) Haastattelu. Tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Vastapaino, 189–222.

Hänninen, V. 2000. Sisäinen tarina, elämä ja muutos. Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Tampereen yliopisto.

Lieblich, A., Tuval-Mashiach, R. & Zilber, T. B. 1998. Narrative Research. Reading, Analysis and Interpretation. Thousand Oaks: Sage.

Kirjoittajat

Merja Sinkkonen

Yliopettaja, LeGit-tutkimusryhmän jäsen

Sosiaali- ja terveystieteiden laitos

TAMK

merja.sinkkonen@tuni.fi

Asiantuntijuusalueet: johtaminen sosiaalialalla, eettinen ja valmentava johtaminen, itseohjautuvuus, sosiaalinen pääoma

ORCID: 0000-0002-7514-4901

Annukka Tapani

Yliopettaja, LeGiT – Kasvu ja oppiminen tiimeissä -tutkimusryhmän vetäjä

Pedagogiset ratkaisut/Ammatillinen opettajakorkeakoulu

TAMK

annukka.tapani@tuni.fi

Asiantuntijuusalueet: TKI, ammatillinen opettajuus, yhteisöllisyys, tutkimusperustainen kehittäminen

ORCID: 0000-0001-6274-7028

Timo Nevalainen

Lehtori, LeGiT-tutkimusryhmän jäsen, tiimivalmentaja

TAMK Proakatemia, Liiketalous ja media

TAMK

timo.nevalainen@tuni.fi

Asiantuntijuusalueet: yrittäjyys ja tiimijohtaminen, TKI, valmentava pedagogiikka ja johtaminen, dialogi, ammattikasvatuksen teoria

ORCID: 0000-0002-5407-7906

Kuvituskuva: Tampereen yliopisto/ Marko Kallio, Skyfox